

Knelpuntberoepen in Vlaanderen

editie 2022

Samen sterk voor werk
vdab.be

Inhoud

Overzicht	3
Methodologie	7
Administratieve beroepen	10
Bouwberoepen	12
Communicatie- en kennisberoepen	16
Dienstverlenende beroepen	17
Horeca-, handels- en verkooppersoneel	18
Industriële beroepen en ambachten	20
Land-, tuin- en bosbouw- en visserijberoepen	28
Medische, paramedische en verzorgende beroepen	29
Pedagogische beroepen	31
Transport- en logistieke beroepen	32
Vrijtijds- en artistieke beroepen	34
Top 10	35

Situering

Corona houdt ons nu al bijna twee jaar lang in zijn greep. De diverse overheidsmaatregelen om de pandemie in te dijken hebben niet alleen gevolgen voor ons persoonlijke leven maar ook op de arbeidsmarkt. Door deze maatregelen werden we in de loop van 2020 en begin 2021 volop geconfronteerd met sectorale lockdowns en een grote economische onzekerheid. Hierdoor was de vraag naar nieuwe werknemers zeer beperkt.

Vanaf het voorjaar van 2021 werden deze maatregelen geleidelijk en gedeeltelijk opgeheven. Als gevolg van deze versoepelingen is de situatie op de arbeidsmarkt terug volledig gewijzigd. Werkgevers zijn vanaf april-mei 2021 opnieuw volop beginnen aanwerven. Ondertussen bevinden we ons op een zeer krappe arbeidsmarkt. Het blijft evenwel moeilijk inschatten wat corona ons in de toekomst nog zal brengen.

De studie van de knelpuntberoepen 2022

Het onderzoek naar de knelpuntberoepen is steeds gebaseerd op twee pijlers: een **kwantitatieve** analyse van VDAB-gegevens van vacatures en werkzoekenden en een **kwalitatieve** bevraging van VDAB-experten en relevante sectororganisaties.

De kwantitatieve analyse op basis van jaarcijfers gebeurde begin juli 2021 en betreft voor het grootste deel het coronatijdperk waarin we te maken hadden met strenge, beperkende maatregelen en sectorale sluitingen.

Het overleg met de VDAB-experten en sectororganisaties liep van september tot eind november en had dus vooral plaats met het perspectief van economisch herstel.

Overzicht

Het onderzoek naar de knelpuntberoepen probeert een zicht te geven op de structurele evoluties en mismatch op de arbeidsmarkt, en dit binnen de context van een beroep. De lijst knelpuntberoepen wordt onder andere gebruikt voor de erkenning van opleidingen en het toekennen van vrijstellingen voor werkzoekenden. Daarnaast is het een prioriteitenlijst: een lijst van beroepen waarvoor werkgevers de grootste problemen ondervinden bij het invullen van hun vacatures. Dit wil echter niet zeggen dat alle vacatures voor niet-knelpuntberoepen zonder problemen in te vullen zijn, zeker niet in een krappe arbeidsmarkt zoals we die nu kennen.

Toenemend aantal knelpuntberoepen

Dat het aantal knelpuntberoepen toeneemt in een krappe arbeidsmarkt zal niemand verwonderen. Op de VDAB knelpuntberoepenlijst voor 2022 staan ondertussen 207 beroepen, dit zijn er 17 meer dan vorig jaar.

Binnen de top tien komt verpleegkundige - weinig verrassend - naar voor als grootste knelpunt. Daarnaast blijft de zoektocht naar technisch geschoold personeel voor vele werkgevers bijzonder moeilijk. Meer dan de helft van de top tien van de knelpuntberoepen betreft dan ook een technische functie: van technicus industriële installaties over conducteur/werfleider bouw tot onderhoudsmecanici. Andere beroepen in de top tien zijn 'klassiekers' als bestuurder trekker-oplegger en schoonmaker.

Naast deze knelpuntberoepen en andere 'vaste waarden' zoals bijvoorbeeld ICT-profielen, chef-kok, leerkracht lager- en secundair onderwijs en slager kent 2022 ook een aantal nieuwkomers, onder andere binnen de bouwsector en de financiële sector.

Corona

Bij een aantal knelpuntberoepen hebben de maatregelen om de pandemie onder controle te krijgen er in eerste instantie voor gezorgd dat de vraag naar nieuwe werknemers zeer beperkt was. De tijdelijke, verplichte sluiting van volledige sectoren had rechtstreekse en onrechtstreekse gevolgen voor onder andere horecapersoneel, kappers, redders, autocarchauffeurs en rijinstructeurs. Bij herneming van de activiteiten werd echter gevreesd voor nog grotere aanwervingsproblemen. Die vrees werd in een aantal gevallen bevestigd. In de sector van de horeca bijvoorbeeld kozen tijdelijk werkloze werknemers voor meer werkzekerheid binnen een ander beroep of een andere sector.

Vergrijzing

Ook de toenemende vergrijzing heeft een impact op de arbeidsmarkt. Een grote groep ervaren werkrachten is aan het uittreden, wat aanleiding geeft tot een stijgende vervangingsvraag. Zeker de gezondheids- en welzijnszorg - die de voorbije twee jaar ook nog met extra uitdagingen te maken kreeg - wordt sterk met deze vergrijzing geconfronteerd, en dit zowel bij de zorgverleners als bij de zorgvragers. Het probleem van deze sector om voldoende personeel te vinden doet zich in de eerste plaats voor bij de (hoofd)verpleegkundigen, maar ook het vinden van zorgkundigen en verzorgenden is moeilijk.

Kloof

De oorzaak van het knelpunt ligt niet altijd bij een tekort aan kandidaten. Ook bij nieuwe knelpuntberoepen zoals schilder-decorateur, fietshersteller, adviseur kredieten of verkoper in een doe-het-zelfzaak spelen verschillende factoren een rol in de problematiek. De vraag naar competenties zoals klantvriendelijkheid, commercieel-technische kennis en talenkennis maakt het soms moeilijk om geschikte werknemers te vinden. Daarnaast vormen specifieke arbeidsomstandigheden zoals zwaar fysieke arbeid, weekend- en avondwerk, deeltijdse contracten of verloning vaak een struikelblok. De kloof tussen de verwachtingen van kandidaten en werkgevers is soms groot en bemoeilijkt een vlotte invulling van vacatures.

De komende jaren zal blijken in welke mate corona impact gehad heeft op de organisatie van de arbeidsmarkt. Momenteel heeft corona schijnbaar weinig veranderd aan de structurele mismatch op de arbeidsmarkt. Nieuwe maatregelen in het kader van de corona-epidemie kunnen een tijdelijke impact hebben op bepaalde beroepen of sectoren maar voorlopig ziet het ernaar uit dat de structurele aanwervingsproblemen in alle hevigheid teruggekeerd zijn.

Methodologie

Een **knelpuntberoep** is een beroep waarvoor de invulling van vacatures moeilijker verloopt dan voor de andere beroepen.

Het bepalen van de knelpuntberoepen en het samenstellen van de **knelpuntberoepenlijst** gebeurt in verschillende stappen.*

* Een gedetailleerde methodologie kan je aanvragen via studiedienst@vdab.be

De mogelijke **oorzaken** van het knelpunt zijn:

Kwantitatief

Er zijn te weinig werkzoekenden beschikbaar op de arbeidsmarkt

Kwalitatief

Er zijn werkzoekenden op de arbeidsmarkt die zich aanbieden, maar ze voldoen niet omwille van bijvoorbeeld gebrek aan (de juiste) ervaring, slechte aansluiting onderwijs-werkvloer,...

Specifieke arbeidsomstandigheden

Werkzoekenden stellen zich niet beschikbaar voor vacatures omwille van de specifieke arbeidsomstandigheden

VDAB bepaalt de knelpuntberoepen door de statistische analyse van de bij VDAB gemelde vacatures te combineren met kwalitatieve informatie vanuit sectororganisaties en VDAB-experten.

Om hieruit de **statistisch zwaarste knelpuntberoepen** af te bakenen passen we een strengere statistische selectie toe.

Zwaar statistisch knelpuntberoep

Methodologie

Sommige knelpuntberoepen zijn in de lijst aangeduid met een **corona**-icoon. Van deze knelpuntberoepen is gebleken dat het knelpuntkarakter sterk beïnvloed werd (wordt) door de overheidsmaatregelen om de pandemie in te dijken.

Naar analogie met het versoepelen of verstrengen van maatregelen kan dit ook in de toekomst - al dan niet tijdelijk - een impact hebben op het knelpuntkarakter van het knelpuntberoep. Meer bepaald kan het coronabeleid het knelpuntkarakter afzwakken dan wel versterken.

TIP: Op ieder beroep in dit document is er een doorklikmogelijkheid voorzien naar de online datavisualisatie **Beroepen in Cijfers**, waar je meer informatie kan vinden over onder andere het aantal vacatures en het aantal werkzoekenden met aspiraties voor dit beroep.

Administratieve beroepen

Bankspecialisten

- ⚠ Adviseur kredieten
- ⚠ Adviseur financieel vermogen
- ⚠ Commercieel medewerker in de financiële sector

X

X

X

X

X

X

Verzekeringsspecialisten

- Beheerder verzekeringen
- Verzekeringsadviseur

X

X

X

X

Boekhouders

- Boekhouder-accountant

X

X

Bedienden personeelszaken

- Medewerker personeel
*Het gaat hier om payroll advisor en gespecialiseerde
sectorspecifieke personeelsmedewerker*

X

X

Administratieve beroepen

Commercieel bedienden

Medewerker callcenter

X

Commercieel medewerker

X

Het knelpunt betreft vooral de combinatie van commerciële kwaliteiten, technische kennis en talenkennis

Overige gespecialiseerde administratief medewerkers

Management assistent

X

Technisch-administratief medewerker

X

Leidinggevend van een afdeling of dienst

⚠ Verantwoordelijke boekhoudkundige en financiële audit en controle

X

Beheerder vastgoed

X

X

X

Het gaat hier om (medewerker) syndicus

Bouwberoepen

Meetkundigen

⚠ Landmeter

X

X

Bouwtechnici

⚠ Conducateur bouw

X

X

Werfleider

X

X

Calculator bouw

X

X

⚠ Technicus studie bureau bouw

X

X

Bouwarbeiders ruwbouw

⚠ Bekister - ijzervlechter

X

X

X

Metselaar

X

X

Daktimmerman

Dikwijls in combinatie met dakdekker

X

Natuursteenbewerker

X

X

Asbestverwijderaar

X

Handlanger bouw

X

Bouwberoepen

Bouwarbeiders afwerking

⚠ Stukadoor			X
Dekvloerlegger			X
Vloerder tegelzetter	X	X	X
⚠ Dakdekker schuine daken	X		X
Dakdekker platte daken	X		X
Dakdekker industriële daken	X		X
Monteur van metalen gevel- en dakelementen	X		X
Binnenschrijnwerker		X	
⚠ Buitenschrijnwerker		X	
Monteur van interieurinrichtingen		X	
⚠ Werkplaatsschrijnwerker		X	
⚠ Glaswerker	X	X	
Schilder - decorateur		X	
Plaatser van vloerbekledingen	X	X	

Bouwberoepen

Installateurs en elektriciens bouw

⚠ Residentieel elektrotechnisch installateur	X	X	
⚠ Plaatser van boven- en ondergrondse kabels en leidingen			X
⚠ Installateur van datacommunicatienetwerken	X	X	
⚠ Sanitair installateur	X	X	
⚠ Monteur van centrale verwarmingsinstallaties	X	X	
⚠ Brandertehnicus	X	X	
⚠ Plaatser van ventilatiesystemen		X	

Weg- en waterbouwarbeiders

⚠ Wegenwerker			X
---------------	--	--	---

Bedieners van bouwplaatsmachines

Bestuurder van bouwplaatsmachines	X		X
Boor- en heimachinist	X		

Bouwberoepen

Kraanbedieners en -monteurs

 Kraanbestuurder	X
Torenkraanbestuurder	X
Rigger - monteerder	X

Communicatie- en kennisberoepen

			
Bedrijfsadviseurs			
⚠ Bedrijfsanalist ICT	X	X	
Leidinggevende ICT-medewerkers			
Verantwoordelijke ICT	X	X	
⚠ Integratie en implementatie expert ICT	X	X	
Beherende ICT-medewerkers			
Netwerkbeheerder	X	X	
Databankbeheerder	X	X	
Ontwikkelaars van ICT-toepassingen			
Analist ontwikkelaar ICT	X	X	
Experten O&O			
⚠ Expert onderzoek en ontwikkeling in de industrie	X		
Controleurs en inspecteurs			
Fiscaal controleur	X	X	

Dienstverlenende beroepen

			
Lichaamsverzorgers			
Kapper 		X	X
Wasserijarbeiders en strijsters			
Wasserijmedewerker			X
Industrieel onderhoudspersoneel			
Industrieel reiniger		X	X
Schoonmakers			
 Schoonmaker bij mensen thuis		X	X
Schoonmaker van ruimten en lokalen 		X	X
Ruitenwasser			X
Private ordehandhavers			
 Bewakingsagent		X	X

Horeca-, handels- en verkooppersoneel

Hotelpersoneel

Manager hotel restaurant

X

X

Verantwoordelijke hotel restaurant

X

X

Keukenpersoneel

 Chef-kok

X

X

X

Chef-kok grootkeuken

X

X

X

Hulpkok

X

X

Het knelpunt start bij de instapfunctie keukenmedewerker

Zaalpersoneel

Maître d'hôtel

X

X

Barman

X

X

Kelner restaurant

X

X

Kelner brasserie

X

X

Polyvalent medewerker restaurant (medewerker fastfood)

X

Hulpkelner

X

X

Horeca-, handels- en verkooppersoneel

Verkopers

Verkoper van voedingsmiddelen detailhandel	X	X
Verkoper in doe-het-zelfzaak	X	X
Verkoper van sport- en vrijetijdsartikels	X	X
Verkoper van bloemen en planten	X	X

Verkoopondersteuners

 Winkeldirecteur	X	
Winkelmanager kleinhandel	X	
 Departementsverantwoordelijke winkel	X	X
 Technisch adviseur klantenondersteuning	X	
Technisch-commercieel adviseur	X	

Vertegenwoordigers

Vertegenwoordiger	X	X
Technisch-commercieel afgevaardigde	X	X

Industriële beroepen en ambachten

Technisch leidinggevenden

Productiemanager	X	X
⚠️ Leidinggevende industriële productie	X	X
Leidinggevende mechanische productie	X	X
Verantwoordelijke planning en productiebeheer	X	X
⚠️ Verantwoordelijke productiemethodes en industrialisatie	X	X
Verantwoordelijke kwaliteitscontrole	X	X
⚠️ Verantwoordelijke industrieel onderhoud	X	X

Technici proces en productie

Technicus productieproces en methodes	X	X
⚠️ Technicus onderzoek en ontwikkeling in elektriciteit en elektronica	X	X
Technicus onderzoek en ontwikkeling in de procesindustrie	X	X
Kwaliteitscontroleur mechanische en metalen constructies	X	X

Industriële beroepen en ambachten

Technici elektromechanica

Technicus elektrische en elektronische toestellen, witgoed	X	X
⚠ Technicus controle en kwaliteit elektriciteit en elektronica	X	X
⚠ Technicus elektronische installaties	X	X
⚠ Technicus industriële installaties	X	X
⚠ Technicus ontwerper industriële automatisering	X	X
⚠ Technicus industriële automatisering	X	X
⚠ Technicus communicatienetwerken	X	X
⚠ Onderhoudstechnicus liften	X	X

Technici VAC

⚠ Technicus koeltechniek en klimatisatie	X	X
⚠ Onderhoudstechnicus verwarmingsinstallaties	X	X

Technici voertuigen

Technicus van voertuigen	X	X
--------------------------	---	---

Overige technici

Technicus meubels en hout	X	X
---------------------------	---	---

Industriële beroepen en ambachten

Tekenaars

Bouwkundig tekenaar	X	X
Tekenaar-ontwerper mechanica	X	X
Tekenaar-ontwerper elektriciteit, elektronica	X	X

Bakkers en banketbakkers

Bakker	X	X
Patissier chocoladewerker ijsbereider: patissier chocoladebewerker	X	X
<i>Binnen dit beroep vormen patissier en chocoladebewerker het knelpunt</i>		
Bakkershulp		X

Vlees- en visbewerkers

 Slager	X	X
<i>Bij de slaggers distributie spelen de arbeidsomstandigheden minder een rol als knelpuntoorzaak</i>		
Uitsnijder-uitbener		X
Slagershulp	X	X
<i>Bij de hulpslaggers distributie spelen de arbeidsomstandigheden minder een rol als knelpuntoorzaak</i>		

Industriële beroepen en ambachten

Overige werknemers in de voeding

Productieoperator voeding

X

X

Textielarbeiders

Operator voorbereiding en bevoorrading weverij

X

Operator textielproductiemachines

X

X

Operator textielveredeling

X

Confectiearbeiders

Montageoperator woningdecoratie

X

Stoffeerder

X

Drukkers

Drukker

X

X

Drukafwerkers

Operator drukafwerkingsmachines

X

Drukafwerker

X

Industriële beroepen en ambachten

Houtbewerkers

- Operator houtbewerking
- Operator houten plaatmateriaal

X

X

Arbeiders basismetaalbewerking

- Operator metaalovens

X

Bankwerkers

- Matrijzenmaker

X

Lassers

- Halfautomaatlasser
- TIG Lasser

X

X

Bedieners van metaalbewerkingsmachines

- Insteller-bediener CNC werktuigmachines
- Insteller-bediener van conventionele werktuigmachines

X

X

X

Industriële beroepen en ambachten

Monteurs in metaalconstructie

Operator montage en assemblage			X
⚠ Pijffitter	X	X	
⚠ Machinebouwer	X	X	
⚠ Monteur van staalbouwelementen		X	X
Stellingbouwer			X

Onderhoudsmecaniciens

⚠ Onderhoudsmecanicien	X	X	
------------------------	---	---	--

Mecaniciens van voertuigen

Onderhoudsmecanicien van personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen		X	
⚠ Onderhoudsmecanicien van bedrijfs- of vrachtwagens	X	X	X
⚠ Techniker werf-, landbouw- en hefmachines	X	X	X
Fietshersteller		X	

Industriële beroepen en ambachten

Plaatwerkers koetswerk

Vorbewerker koetswerk		X	
Plaatwerker koetswerk		X	
Spuiter koetswerk		X	
(De)monteur koetswerk		X	

Onderhoudselektriciens

Onderhoudselektricien	X	X	
-----------------------	---	---	--

Monteurs en installateurs elektrotechniek

⚠ Industriële elektrotechnisch installateur	X	X	
⚠ Monteur van elektrische en elektronische producten	X		
⚠ Bordenbouwer	X	X	

Operatoren chemie en kunststoffen

Laborant industriële productie	X		
Operator energetische en petrochemische installaties	X	X	X
Operator installaties in de chemische industrie	X	X	X

Industriële beroepen en ambachten

			
Operatoren chemie en kunststoffen			
Operator installaties in de farmaceutische industrie	X	X	X
 Machinerelgelaar kunststofverwerking	X	X	X
Productiemedewerker kunststofverwerking	X	X	X
Gespecialiseerde operatoren			
Operator productie van stortklaar beton, cement, asfalt en granulaten		X	X
Operator van een papier- of kartonmachine		X	X
Operator verpakkingsinstallaties		X	
Gespecialiseerde productiemedewerkers			
Industrieel schilder			X
 Uitvoerder van werken op hoogte			X
Beoefenaars van ambachten			
Meubelmaker		X	
<i>Dit beroep hangt nauw samen met interieurbouwer en het knelpunt situeert zich in industriële ondernemingen</i>			

Land-, tuin- en bosbouw- en visserijberoepen

Akkerbouwers en veefokkers

⚠ Medewerker in de fruitteelt

X

Tuinbouwers

Tuinbouwmedewerker

X

Natuurbeheerder

Medewerker groene ruimtes: tuinaanlegger

X

X

Binnen het beroep van medewerker groene ruimtes vormt alleen de tuinaanleg een knelpunt

Medische, paramedische en verzorgende beroepen

Medici

Arts

Het knelpunt is afhankelijk van de specialisatie (onder andere huisarts, geriatrie, spoed, psychiatrie, oftalmologie en reumatologie)

X

X

Kinesitherapeut

Het knelpunt betreft de kinesisten in loondienst binnen de ouderenzorg

X

Apothekers

Apotheker: ziekenhuisapotheker

Binnen het beroep van apotheker vormt de ziekenhuisapotheker het knelpunt

X

Paramedici

Ergotherapeut

Het knelpunt betreft de ergotherapeuten binnen de woonzorgcentra en scholen

X

X

Opticien: optometrist

Het beroep van opticien wijzigt inhoudelijk. Het knelpunt betreft het beroep van optometrist

X

Technoloog medische beeldvorming

X

Medische, paramedische en verzorgende beroepen

Laboranten

Dentaaltechnicus

X

X

X

Verpleegkundigen

Hoofdverpleegkundige

X

X

Verpleegkundige

X

X

Gespecialiseerd verpleegkundige operatiekwartier

X

X

Verzorgenden

Zorgkundige

X

X

X

Verzorgende

X

X

X

Pedagogische beroepen

			
Leidinggevend personeel in scholen			
Leidinggevende onderwijsinstelling			X
Onderwijzend personeel in scholen			
Leerkracht secundair onderwijs <i>De vakken waar het knelpunt zich het scherpst stelt zijn vooral de technische vakken, wiskunde, Frans, Nederlands</i>	X		X
Leerkracht buitengewoon secundair onderwijs	X		X
Leerkracht kleuter- of lager onderwijs: leerkracht lager onderwijs <i>Het knelpunt doet zich voor bij leerkracht lager onderwijs</i>	X		X
Lesgevend instructiepersoneel			
Rijinstructeur 	X		X
Opvoeders			
Verantwoordelijke kinderopvang	X	X	
Opvoeder begeleider			X
Begeleider kinderopvang	X	X	X
Monitor-begeleider in de sociale economie		X	

Transport- en logistieke beroepen

Leidinggevend logistiek personeel

Logistiek verantwoordelijke

X

Administratief logistiek medewerkers

Expediteur

Het knelpunt start bij de instapfunctie expeditiebediende en loopt door tot de doorgroefunctie expediteur

X

X

X

Dispatcher goederenvervoer

X

X

X

Douanedeclarant

X

X

X

Uitvoerende logistiek medewerkers

Verdeler post en drukwerk: postbode

Binnen het beroep van verdeler post en drukwerk vormt alleen de postbode een knelpunt

X

X

Goederenbehandelaars

 Verhuizer

X

X

Transport- en logistieke beroepen

Bestuurders in het wegtransport

 Bestuurder trekker-oplegger	X	X	X
Vrachtwagenbestuurder vaste wagen	X	X	X
Vrachtwagenbestuurder met aanhangwagen	X	X	X
Vrachtwagenbestuurder uitzonderlijk vervoer	X	X	X
Vrachtwagenchauffeur distributie	X	X	X
Autocarchauffeur 	X	X	X
Autobuschauffeur 	X	X	X
Chauffeur particulier personenvervoer: taxichauffeur 		X	X
<i>Binnen het beroep van chauffeur particulier personenvervoer vormt alleen taxichauffeur een knelpunt</i>			

Varend personeel

Schipper/stuurman binnenvaart	X	X	X
-------------------------------	---	---	---

Vrijtijds- en artistieke beroepen

Sportbeoefenaars

Begeleider sportactiviteiten: redder

Binnen het beroep van begeleider sportactiviteiten vormt alleen de redder een knelpunt

X

X

X

Top 10

Verpleegkundige

Technicus industriële installaties

Werfleider / Conducteur bouw

Technicus koeltechniek en klimatisatie

Onderhoudsmecaniciën

Bestuurder trekker-oplegger

Schoonmaker bij mensen thuis

Technieker werf-, landbouw- en hefmachines

Calculator bouw

Industrieel elektrotechnisch installateur